

شماره: ۱۴۰۳/۴۲۲۲۹/۱۰۰

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

پوست:

وزیر

بسمه تعالی

شرکت مادر تخصصی توانیر و زیرمجموعه
سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)

موضوع: دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار
بهینه سازی انرژی و محیط زیست

با سلام و احترام،

در راستای اجرای آیین نامه "ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست" (موضوع مصوبه شماره ۱۷۴۶۷۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی انرژی) و اجرای پروژه های بهره وری انرژی برق با استفاده از ظرفیت های موجود و به منظور رفع ناترازی انرژی در کشور، "دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست" ابلاغ می گردد.

عباس علی آبادی

رونوشت:

- معاونت برنامه ریزی و اقتصادی
- معاونت برق و انرژی
- معاونت سرمایه انسانی، تحقیقات و فناوری اطلاعات
- دفتر وزارتی

شماره: ۱۴۰۳/۴۲۲۲۹/۱۰۰

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

پوست:

وزیر

بسمه تعالی

شرکت مادر تخصصی توانیر و زیرمجموعه
سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)

موضوع: دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار
بهینه سازی انرژی و محیط زیست

با سلام و احترام،

در راستای اجرای آیین نامه "ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست" (موضوع مصوبه شماره ۱۷۴۶۷۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی انرژی) و اجرای پروژه های بهره وری انرژی برق با استفاده از ظرفیت های موجود و به منظور رفع ناترازی انرژی در کشور، "دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست" ابلاغ می گردد.

عباس علی آبادی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی
صرفه جویی انرژی برق محقق شده در
بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست

معاونت برنامه ریزی و اقتصادی
تابستان ۱۴۰۳

قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، آیین نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست
دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست

مقام تصویب کننده: وزیر نیرو

دریافت کنندگان سند جهت اجرا:

- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) و زیرمجموعه
- سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- شرکت بورس انرژی ایران
- مشترکین و متقاضیان برق یا نمایندگان آنها
- سایر ذینفعان از جمله سرمایه گذاران عامل صرفه جویی انرژی، شرکت های خدمات انرژی، مشاوران و ...
- دفتر مدیریت بهره‌وری و نوسازی اداری وزارت نیرو

اسناد مرتبط:

- سیاست های کلی نظام در بخش انرژی، ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله العالی مورخ ۱۳۸۶/۰۹/۰۵
- قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی
- دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران مصوب ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ شورای عالی بورس و اوراق بهادار
- دستورالعمل ثبت و سپرده گذاری کالا و اوراق بهادار قابل معامله، تسویه و پایاپای در معاملات بورس انرژی مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۱۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
- ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴
- آیین نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی انرژی
- دستورالعمل اجرایی آیین نامه بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۰۹ شورای عالی انرژی
- نظام نامه ثبت، اندازه گیری، راستی آزمایی و تأیید صرفه جویی انرژی و کاهش تولید آلاینده ها و انتشار گازهای گلخانه ای مصوب ۱۴۰۰/۰۵/۰۹ شورای عالی انرژی
- مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۷ کمیسیون صرفه جویی انرژی در خصوص دوره زمانی صدور گواهی های صرفه جویی انرژی و طرح های پیشنهادی سرمایه گذاری در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست در بخش برق
- دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی مصوب ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ وزارت نیرو
- مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ شورای عالی انرژی کشور
- دستورالعمل ضوابط اجرایی برنامه های پاسخ گویی بار جهت کنترل اوج بار و آخرین اصلاحات آن مطابق مصوبه مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۲ معاونت برق و انرژی وزارت نیرو

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی / آیین نامه ایجاد بازار
بهینه سازی انرژی و محیط زیست

شماره سند : ۱۴۰۳/۶۲/۲۴۰
تاریخ صدور : -
شماره تجدیدنظر : +
تاریخ تجدیدنظر : -

دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق
محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۱	۱- اهداف
۱	۲- محدوده اجرا
۱	۳- مسئولیتها
۱	۳-۱- مسئولیت اجرا
۲	۳-۲- مسئولیت نظارت
۲	۴- ضوابط اجرایی
۲	۴-۱- تعاریف
۳	۴-۲- اعمال و تسویه گواهی به منظور تحویل برق و تسویه قبض
۵	۵- بازنگری
۶	۶- کنترل سند
۷	۷- گردآورندگان سند

مقدمه

در راستای اجرای ضوابط و قوانین بالادستی از جمله سیاست های کلی نظام در بخش انرژی (ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله العالی مورخ ۱۳۸۶/۰۹/۰۵)، قانون "اصلاح الگوی مصرف انرژی"، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی و آیین نامه "ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست"، موضوع مصوبه شماره ۱۷۴۶۷۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی انرژی و اجرای پروژه های بهره وری انرژی برق با استفاده از ظرفیت های موجود به منظور رفع ناترازی انرژی در کشور، این دستورالعمل با هدف تعریف و ایجاد فرآیند و چارچوب نحوه اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست که قابل مبادله در بورس انرژی می باشد، تدوین گردیده است.

۱- اهداف

- ۱) اجرای برنامه های اصلاح الگوی مصرف انرژی برق در کشور به منظور کاهش اتلاف و مصرف مازاد برق (اصلاح الگوهای مصرف برق) با استفاده از ظرفیت بورس انرژی
- ۲) جهت دهی مصرف کنندگان به سمت اجرای طرح های صرفه جویی انرژی برق
- ۳) فعال سازی شرکت های ارائه دهنده خدمات بهینه سازی مصرف انرژی و مشاوران ذیربط در این حوزه
- ۴) فعال سازی و توسعه سرمایه گذاری در بازار بهینه سازی و افزایش مشارکت مردمی در بهره وری انرژی برق
- ۵) اجرای تکالیف مندرج در ضوابط و قوانین بالادستی

۲- محدوده اجرا

این دستورالعمل برای:

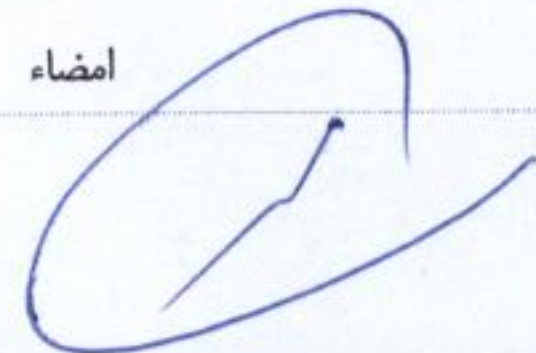
- ♦ شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) و زیرمجموعه
 - ♦ سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)
 - ♦ مشترکین و متقاضیان برق یا نمایندگان آنها
 - ♦ سایر ذینفعان از جمله سرمایه گذاران عامل صرفه جویی انرژی، شرکت های خدمات انرژی، مشاوران و ...
- لازم الاجرا است.

۳- مسئولیت ها

۳-۱- مسئولیت اجرا

مسئولیت اجرای این دستورالعمل حسب مورد برعهده بالاترین مقام اجرایی:

- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)

- شرکت مدیریت شبکه برق ایران
 - شرکت های برق منطقه ای
 - شرکت های توزیع نیروی برق
- است.

۲-۳- مسئولیت نظارت

مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده معاون وزیر و رئیس سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا) (دبیرخانه بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست در بخش برق) می باشد.

۴- ضوابط اجرایی

۱-۴- تعاریف

- ۱) "آیین نامه": منظور آیین نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست، موضوع مصوبه شماره ۱۷۴۶۷۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۹ شورای عالی انرژی کشور می باشد.
- ۲) "دستورالعمل اجرایی": منظور دستورالعمل اجرایی "آیین نامه" موضوع مصوبه شماره ۲۰۹۷۳۴ شورای عالی انرژی مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۹ می باشد.
- ۳) "نظام نامه": منظور نظام نامه ثبت، اندازه گیری، راستی آزمایی و تأیید صرفه جویی انرژی و کاهش انتشار آلاینده ها و گازهای گلخانه ای موضوع مصوبه شماره ۱۴۰۰/۲۰۹۴۴۷ شورای عالی انرژی مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۹ می باشد.
- ۴) "بورس": شرکت بورس انرژی ایران
- ۵) "توانیر": شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران
- ۶) "ساتبا": سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق
- ۷) "مدیریت شبکه": شرکت مدیریت شبکه برق ایران
- ۸) "شرکت برق": منظور شرکت های برق منطقه ای یا شرکت های توزیع نیروی برق می باشد.
- ۹) "دوره ناترازی": دوره زمانی که با اعلام "مدیریت شبکه" به عنوان راهبر شبکه، نیاز به مدیریت بار جهت حفظ پایداری شبکه وجود دارد.
- ۱۰) "تابلو": تابلوی صرفه جویی انرژی است که به منظور عرضه و تبادل "گواهی" در بورس انرژی قرار دارد.
- ۱۱) "گواهی": گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست بوده و اوراق بهاداری است که نشان دهنده حق مالکیت بر مقدار مشخصی از میزان برق صرفه جویی شده بر حسب کیلووات ساعت در زمان معین و در سه نوع "گواهی اوج"، "گواهی عادی" و "گواهی بحرانی" توسط "توانیر"، صادر و در "تابلو"، قابل معامله می باشد.
- ۱۲) "گواهی عادی": برای برق صرفه جویی شده در ساعات کم باری و میان باری صادر می گردد.
- ۱۳) "گواهی اوج": برای برق صرفه جویی شده در ساعات اوج بار صادر می گردد.

شماره سند : ۱۴۰۳/۶۲/۲۴۰ تاریخ صدور : - شماره تجدیدنظر : + تاریخ تجدیدنظر : -	قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی / آیین نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست	
	دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست	

- ۱۴) "گواهی بحرانی": برای برق صرفه جویی شده در "دوره ناترازی" صادر می گردد.
- ۱۵) "مشترک دارنده گواهی": منظور سرمایه گذاران عامل صرفه جویی انرژی و تمام مصرف کنندگان برق از جمله صنایع، مراکز استخراج ریزارز و ... می باشد که می توانند برای تسویه قبض برق مصرفی و یا دریافت برق معادل "گواهی" خود (صادر شده یا خریداری شده)، مطابق ضوابط این دستورالعمل درخواست نمایند.
- ۱۶) "دوره معاملاتی": منظور دوره های معاملاتی مجاز بر اساس ضوابط بورس انرژی برای عرضه و معامله "گواهی" در "تابلو" است که از زمان صدور "گواهی" تا پایان سال شمسی بعد از آن می باشد.
- ۱۷) "دوره اعمال": مدت زمانی است که "مشترک دارنده گواهی" مجاز است تا نسبت به ارائه درخواست اعمال "گواهی" جهت تسویه قبض برق مصرفی خود اقدام نماید. این دوره از زمان صدور "گواهی" تا حداکثر سه ماه پس از پایان "دوره معاملاتی" می باشد.
- ۱۸) "نماد": همان نماد معاملاتی است و منظور نمادهایی است که به تفکیک برای معامله "گواهی اوج"، "گواهی عادی" و "گواهی بحرانی" طی "دوره معاملاتی" توسط "بورس" ذیل "تابلو" تعریف می گردند.
- ۱۹) "مصرف مجاز": برابر است با سقف قدرت قراردادی مشترک ضربدر تعداد ساعات دوره قبض سایر تعاریف مقرر در "آیین نامه"، "دستورالعمل اجرایی" و "نظام نامه" در این دستورالعمل نیز نافذ و جاری می باشد.

۲-۴- اعمال و تسویه گواهی به منظور تحویل برق و تسویه قبض

- ۱-۲-۴- به منظور تسویه قبوض برق مصرفی، "مشترک دارنده گواهی" می تواند درخواست اعمال "گواهی" خود را به تفکیک نوع "گواهی" در سقف "مصرف مجاز"، حداکثر تا پایان "دوره اعمال" به "بورس" اعلام نماید.
- تبصره ۱: "بورس" مراتب درخواست "مشترک دارنده گواهی" را حداکثر ظرف سه روز کاری به "شرکت برق" ذیربط، "توانیر" و "مدیریت شبکه" اعلام و به تناسب نسبت به ابطال "گواهی" ایشان اقدام می نماید.
- تبصره ۲: "شرکت برق" موظف به اعمال "گواهی" ها در قبض برق مصرفی "مشترک دارنده گواهی" طی اولین دوره بعد از ارائه درخواست ایشان حداکثر به میزان انرژی مصرفی آن دوره می باشد. در صورتی که درخواست اعمال "گواهی" "مشترک دارنده گواهی" بیش از برق مصرفی در دوره مربوطه باشد، "شرکت برق" ذیربط موظف است نسبت به اعمال "گواهی" باقیمانده در دوره (های) بعد اقدام نماید.
- تبصره ۳: اعمال "گواهی اوج" و "گواهی عادی" به ترتیب برای تسویه انرژی مصرفی در ساعات اوج بار و میان باری می باشد.
- تبصره ۴: در اجرای بند (۲،۴) ماده (۲) "آیین نامه" و بند (۱۳) "دستورالعمل اجرایی"، "مشترک دارنده گواهی" که معیارهای مصوب مصرف انرژی برق را رعایت ننموده باشد، می تواند تمام یا بخشی از مصرف اضافی خود (از جمله جرائم موضوع ماده (۲۶) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی) را از طریق اعمال "گواهی" تسویه نماید. بدین منظور "مشترک دارنده گواهی" در هنگام درخواست می بایست مراتب این امر را به "بورس" اعلام نماید.

۲-۲-۴- به منظور تحویل برق (در سقف قدرت قراردادی)، "مشترک دارنده گواهی" موظف است درخواست خود را صرفاً برای "گواهی بحرانی" برای کل "دوره ناترازی" حداکثر تا پایان فروردین ماه به "بورس" اعلام نماید.
تبصره ۱: "بورس" مراتب درخواست "مشترک دارنده گواهی" را حداکثر ظرف سه روز کاری به "شرکت برق" مربوطه، "مدیریت شبکه" و "توانیر" اعلام و به تناسب نسبت به ابطال "گواهی" ایشان اقدام می نماید.
تبصره ۲: "مدیریت شبکه" متعهد می باشد به میزان درخواست های واصله، نسبت به اعمال بار معادل "گواهی بحرانی" در برنامه مدیریت مصرف بار در "دوره ناترازی" (مازاد بر سهمیه "مشترک دارنده گواهی" و تا سقف قدرت قراردادی)، اقدام نماید.

تبصره ۳: "شرکت برق" موظف است نسبت به تحویل بار معادل "گواهی بحرانی" به "مشترک دارنده گواهی" و یا عدم شمولیت ایشان به همان میزان در برنامه مدیریت مصرف بار "مدیریت شبکه"، اقدام نماید.
تبصره ۴: "گواهی بحرانی" قابلیت استفاده برای تسویه انرژی مصرفی در ساعات اوج بار با رعایت مفاد بند (۱) این بخش، با درخواست "مشترک دارنده گواهی" را نیز دارا می باشد.

۳-۲-۴- "شرکت برق" موظف است در صورت بیشتر بودن برق مصرفی یا میزان مصرف اضافی "مشترک دارنده گواهی" از میزان درخواست ارائه شده بابت تسویه قبض برق مصرفی یا تحویل برق، میزان باقیمانده انرژی مصرفی را به نسبت مصارف میان باری، اوج بار و کم باری، تسهیم و صورت حساب برق را با توجه به رویه صدور صورت حساب و با احتساب بهای انرژی و سایر موارد قانونی، محاسبه و با لحاظ تبصره ذیل این بند صادر نماید.

تبصره: پرداخت هزینه های ترانزیت، آبونمان، تجاوز از قدرت (حسب مورد)، بهای انرژی راکتیو (حسب مورد)، عوارض برق، مالیات بر ارزش افزوده و هزینه سوخت تابع قوانین و مقررات مربوطه (از جمله بند ۱۵ "دستورالعمل اجرایی") بوده و "مشترک دارنده گواهی" به میزان "گواهی" ارائه شده بابت تسویه قبض برق مصرفی یا تحویل برق از پرداخت «مابه التفاوت اجرای مقررات» موضوع بند (۱-۵-۵) دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی معاف می باشد.

۴-۲-۴- خسارت عدم ایفای تعهدات "توانیر"، "مدیریت شبکه" و "شرکت برق" (از جمله عدم اعمال "گواهی" در قبوض برق و یا عدم شمول "گواهی" در برنامه های مدیریت مصرف بار "مدیریت شبکه") براساس قوانین و مقررات پرداخت می شود.

تبصره: در صورتیکه مشترکین رمزارزها درخواست اعمال "گواهی" را داشته باشند، توانیر موظف است، مابه التفاوت تعرفه رمزارز تا حداکثر نرخ موضوع ماده ۳ قانون مانع زدایی را دریافت نماید.

۵-۲-۴- "بورس" و "توانیر" مکلف به ارائه گزارش های عملکرد این دستورالعمل در دوره های سه ماهه به "ساتبا" و معاونت برنامه ریزی و اقتصادی وزارت نیرو می باشند.

دستورالعمل اعمال و تسویه گواهی صرفه جویی انرژی برق
محقق شده در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست

۵- بازنگری

این دستورالعمل در صورت تغییر ضوابط و قوانین و یا بنا بر ضرورت به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه ریزی و اقتصادی وزارت نیرو و "ساتبا" و با تصویب و ابلاغ وزیر نیرو بازنگری خواهد شد.

۶- کنترل سند

۱. صدور سند

	<p>سند با ضوابط آیین نامه تولید، بهره برداری و بازنگری اسناد اداری مطابقت دارد. نام و نام خانوادگی کنترل کننده سند: مرتضی بخشایش سمت: مدیر کل دفتر مدیریت بهره وری و نو سازی اداری</p>
---	--

۲. دریافت سند و کنترل های لازم

<p>مهر و امضاء</p>	<p>نام سازمان: تاریخ دریافت سند: ☐ سند از نظر شکلی (تعداد اوراق، خوانایی و ...) کامل است. ☐ سند در فرم های مربوطه ثبت گردید. ☐ اسناد منسوخ یا بی اعتبار مرتبط ابطال گردید. نام و نام خانوادگی کنترل کننده: سمت:</p>
--------------------	---

۳. بهره برداری

<p>مهر و امضاء</p>	<p>نام واحد سازمانی: ☐ دریافت سند: تاریخ: ☐ خاتمه دوره اجرا: تاریخ: نام و نام خانوادگی دریافت کننده: سمت:</p>
--------------------	---

۴. ابطال سند

<p>مهر و امضاء</p>	<p>این سند در تاریخ: به استناد ابطال گردید. نام و نام خانوادگی ابطال کننده: سمت:</p>
--------------------	---

۷- گردآوردگان سند

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	سید مجید میری لاریمی	مدیرکل دفتر اقتصاد، سرمایه گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق
۲	سید مهدی حسینی	مدیر کل دفتر بودجه تسهیل سرمایه گذاری و تجهیز منابع مالی ساتبا
۳	سالار آتش پر	مدیرکل دفتر برنامه ریزی و تنظیم مقررات ساتبا
۴	بهروز احمدی حدید	مدیرکل دفتر معاملات خارج از بازار شرکت مدیریت شبکه برق ایران
۵	مسعود خانی	مجری طرح های ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید شرکت توانیر
۶	حسن مردانی	ریسس گروه سرمایه گذاری دفتر اقتصاد، سرمایه گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق
۷	سید محمدحسین ناطقی	رئیس گروه توسعه ابزارهای مالی و سرمایه گذاری ساتبا
۸	مرجان باقری	کارشناس دفتر برنامه ریزی و تنظیم مقررات ساتبا
۹	مرجان پورابراهیم	کارشناس دفتر بودجه تسهیل سرمایه گذاری و تجهیز منابع مالی ساتبا
۱۰	غلامرضا نصیری	رئیس گروه انرژی امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور
۱۱	مهدی صارم بافنده	مجری طرح مشارکت مردم در صنعت برق شرکت توانیر